

Kirkerådet

Deres ref.

Vår ref / Saksbehandler

Dato:

18/7149-3 C84 &13

13.12.2018

Bjarne Kjeldsen / tlf. 97758397

HØRING - KIRKEORDNING FOR DEN NORSKE KIRKE

Høringsuttale om forslag til kirkeordning for Den norske kirke

Fagforbundet takker for et ryddig, avgrenset dokument. Dette bør kunne danne et godt grunnlag for en bred, demokratisk prosess frem mot vedtak på Kirkemøtet. Med den krevende situasjonen Dnk står i, ser Fagforbundet det som fornuftig å i hovedsak videreføre bestemmelsene i dagens ordning. Like vel vil vi være tydelige på at den uavklarte situasjonen rundt plassering av arbeidsgiveransvaret er et dilemma.

Som arbeidstakerorganisasjon er Fagforbundet kritisk til at Kirkemøtet ikke har maktet å treffe en beslutning i dette avgjørende spørsmålet tidligere. Fagforbundet legger til grunn at Kirkemøtet utarbeider en forpliktende fremdriftsplan for arbeidet med avklaring rundt dette spørsmålet.

Videre er Fagforbundet urolige for hvilke konsekvenser den endelige utformingen av Trossamfunnsloven vil få. Bortfall av et lovhjemlet kirkelig fellesråd vil gi økt usikkerhet knyttet til ivaretagelsen av arbeidsgiveransvaret for de fellesrådsansatte. Vi frykter og at dette vil gi et svekket utgangspunkt for lokalt, partssammensatt arbeid. Det er grunn til å anta at det blir vanskeligere å få kommunene til å stille med representanter til fellesrådet uten lovhjemmel. Dette vil i sin tur kunne medføre svekket prioritering av lokalkirken i kommunale budsjetter og annet relevant planarbeid. Etter Fagforbundets syn vil og kirkelig fellesråds legitimitet som allmenn gravferdsforvaltning svekkes uten lovhjemmel. Dette er problemstillinger som i liten grad kan løses gjennom utformingen av kirkeordningen. Vi savner like vel en nøyere drøfting rundt konsekvensene av eventuelle endringer i fellesrådets status, da disse vil ha vesentlig betydning for organets handlingsrom og legitimitet.

Kapittel 1: Den norske kirkes grunnlag

Fagforbundet er positiv til utformingen av et kapittel om den norske kirkes grunnlag. Høringsdokumentet slår fast at kapittelet skal fungere som grunnlagsbestemmelser for Den norske kirke. Slik forslaget foreligger blir det like vel tidvis uklart hva slags formål kapittelet skal ha. Hvem henvender formuleringene seg til? Med en slik usikkerhet blir det vanskelig å bedømme hvor godt forslaget treffer. De foreslåtte bestemmelsene krever i stor

grad at leseren er innforstått med bakenforliggende teologi og innhold i begrepene. En viktig grunn til at Fagforbundet ønsker en nærmere gjennomarbeiding av disse bestemmelsene, er at Dnk tradisjonelt er en folkekirke hvor mange står som medlemmer på tross av en manglende nær kjennskap til Dnks teologiske grunnlag. Derfor bør det tas noen bevisste valg når det gjelder hvem målgruppen for tekstene er og hvilke følger dette må få for formuleringene som blir benyttet.

I gjeldende kirkelovs § 1 heter det: *Formålet med loven er å legge forholdene til rette for et aktivt engasjement og en stadig fornyelse i den evangelisk-lutherske folkekirke i Norge.* En lignende faneparagraf i kirkeordningen vil kunne tjene som en nøkkel for lesning av kirkeordningen. Den vil og kunne fungere som et utgangspunkt for utformingen av de øvrige bestemmelsene i ordningen med kontrollspørsmålet: Tjener formuleringen i denne bestemmelsen kirkeordningens formål?

Dnk har gjennom de siste årene lagt ned et viktig arbeid for å sikre likestilling og likeverd som grunnleggende verdier for alle områder av kirkens virksomhet. Dette gjelder likestilling mellom kjønn så vel som inkludering av ansatte og medlemmer med LHBT-identitet. Fagforbundet ønsker at dette perspektivet løftes inn i grunnlagsbestemmelsene med en formulering som slår fast at Dnk skal være et inkluderende, likeverdig og likestilt fellesskap.

§ 1 Den norske kirkes læregrunnlag

Etter Fagforbundets mening bør § 1 enten bestå av en fanebestemmelse alene, eller ha en slik bestemmelse som første ledd.

§ 3 Dåp og tjeneste

Den foreslåtte utformingen av bestemmelsen er et av eksemplene på at leseren må være innforstått med hva formuleringene rommer. Hva betyr det når det står at alle døpte er kalt til å tjene Gud og medmennesker og ta del i kirkens liv? Hvordan vil ordene «Kall» og «tjeneste» forstås? Vil siste setning av noen oppleves som at aktiv deltagelse er et vilkår for tilhørighet? At Dåp er en forutsetning for medlemskap Dnk vil de fleste forstå hva betyr. Dåp er en viktig begivenhet for de som velger dette for barna sine. En handling som i stor grad bidrar til medlemmers opplevde tilhørighet til Dnk. Men selv om det for Kirkemøtets delegater kan synes opplagt at «*Alle døpte er kalt til å tjene Gud og medmennesker og ta del i kirkens liv*», er det ikke like opplagt at denne formuleringen kommuniserer med alle medlemmer uten en nærmere forklaring.

Er det ikke tilstrekkelig å komme som man er og motta? De som er innforstått med intensjonen bak forslaget vil antagelig svare; selvfølgelig kan man komme som man er å ta del i nådefellesskapet, uansett. Kan det da tenkes at man ved å droppe siste setning tydeligere formidler at Dnk er et fellesskap for alle døpte, uansett? Fagforbundet synes ikke dette er problemstillinger hvor det finnes svar med to streker under, men savner en tydeligere tenkning rundt hva bestemmelsen skal uttrykke til hvem. Slik forslaget foreligger er vi redd for at det ubetingede nådefellesskapet man blir del i gjennom dåpen underkommuniseres.

§ 4 Den norske kirkes oppdrag

Fagforbundet ser at det er en krevende oppgave å formulere en presis bestemmelse om Den norske kirkes oppdrag. Igjen finner vi det vanskelig å komme med bastante innvendinger

eller klare føringer for hvordan en slik bestemmelse bør se ut. Det er like vel to forhold vi ser behov for påpeke: 1 En særegen dimensjon ved Dnk er sammenhengen mellom tilhørigheten til menigheten og tilhørigheten til stedet man bor på. I gjeldende kirkelov ivaretas dette i bestemmelsene knyttet til menighetsrådets oppgaver. Fagforbundet mener det er naturlig at soknets lokale betydning kommer frem i denne bestemmelsen, både når det gjelder fellesskapet i gudstjenesten, den diakonale grunnholdningen og det utvidede oppdraget (Se punkt 2). 2 I forbindelse med utarbeidingen av ny trossamfunnslov har balansen mellom likestillingen trossamfunn imellom og ivaretagelsen av Dnks særskilte posisjon stått sentralt. Når det synes å være forholdsvis bred enighet om at Dnk skal ha form for særstilling, så handler det blant annet om en rolle som hele den norske folks kirke, ikke bare Dnks medlemmer. I dette ligger et slags verdslig oppdrag som forvalter av materiell og immateriell kulturarv, identitetsskapende bygg og som lokal samfunnsaktør innenfor et bredt felt. Slik folkekirkebegrepet kan forstås teologisk, kan det og forstås sosiologisk. Fagforbundet mener Dnks allmenne samfunnsoppdrag bør konkretiseres i denne bestemmelsen.

§ 5 Tjenestefellesskap og de vigslede tjenestene

Slik denne bestemmelsen er formulert mener Fagforbundet den i sin helhet bør utgå. Etter Fagforbundets mening preges samarbeidsfellesskapene i Dnk i for stor grad av lag- og profesjonsinndeling. Vi opplever at det er behov for formuleringer som tydeligere binder sammen fremfor å dele opp i kategorier. Det er videre uheldig at forslaget utelater ansvaret Dnks demokratiske styringsstruktur har for ivaretagelsen av kirkens oppdrag. Fagforbundets vurdering er at en presis og utfyllende utforming av § 4 kan ivareta anliggendet i §5.

§ 6 Organisering av Den norske kirke

Fagforbundet mener at det er viktig at grunnlagsbestemmelsene er tydelige på de demokratiske organenes ansvar. Organene utgjør en struktur der folkevalgte og prestetjenestens representanter utøver sitt styringsansvar gjennom et samvirke. Særlig i lys av de foreslåtte endringene i § 39 blir dette et viktig å presisere. Fagforbundet vil her peke på KAs forslag til utforming av § 6, som vi mener fremstår tydeligere på viktige punkter enn formuleringene i Kirkerådets forslag: «*Styring og ledelse av Den norske kirke bygger på demokratiske prinsipper og skal på alle nivåer være forankret i demokratisk valgte styringsorganer. Valgte styringsorganer med personal- og forvaltningsansvar skal ha en daglig leder som står ansvarlig overfor disse.*

Hvert sokn skal være sikret en ordnet tjeneste med Ord og sakrament (prestedtjeneste) og står under tilsyn av biskopen i det bispedømmet soknet hører til. Prestetjenesten er representert i de valgte styringsorganer etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet.»

Kapittel 2. Kirkelig inndeling, kirkens organer, medlemskap, kirkelige registre og kirkelig stemmerett

§ 9 Kirkelig inndeling, navn på kirker og kirkelige enheter, særskilte menighetsformer

I høringsdokumentet tas det til orde for at dagens forsøksordning med valgmenigheter videreføres som en fast ordning. Fagforbundet forstår det slik at formuleringen om valgmenigheter i §9 åpner for at dette skal bli en etablert menighetsform i Dnk i fremtiden. Dette er Fagforbundet sterkt i mot. Som det fremgår i første ledd av samme paragraf er soknet den geografiske og administrative rammen om menigheten. Det er denne særskilte tilhørigheten til lokalsamfunnet som gir Dnk sin egenart. Det er denne egenarten som

legitimerer en grad av særordninger og særskilt offentlig regulering. Soknet som sted er utgangspunktet for det kirkelige demokratiet. Når stedet er rammen for menigheten blir fellesskapet på tvers av sosiale lag, alder og andre strukturer som ellers kan skille medmennesker tydelig. Menigheten er fellesskapet av døpte i soknet. Valgmenigheter uttuler stedets betydning og introduserer uttalte og uttalte tilhørighetskategorier som Fagforbundet mener ikke hører hjemme i folkekirken.

§ 11 *Tilhørighet og medlemskap*

Vi anerkjenner at det kan bli komplisert å ta inn mennesker uten lovlig opphold i riket som medlemmer i Dnk. Det bør like vel skilles mellom statens kriterier for tilskudd og hvem som kan være medlem. Formuleringen «lovlig opphold i riket» bør derfor strykes.

Kapittel 3. Virksomheten i soknet. Soknets organer og deres oppgavefordeling m.m.

§ 15 *Soknets organer*

For å sikre en enhetlig praksis over hele landet, bør kirkerådet være godkjenningorgan ved opprettelse av felles menighetsråd etter andre ledd. Her bør det gå tydelig frem at dersom det opprettes felles menighetsråd for alle menigheter i en kommune må dette rådet tillegges fellesrådsoppgaver på samme måte som i ettsoknskommuner. Her må regelverket sikre at det ikke oppstår uklarhet rundt ansvarsfordelingen mellom menighetsråd og fellesråd.

§ 17 *Uttreden av menighetsrådet i valgperioden*

Etter Fagforbundets mening bør det i denne paragrafen hjemles mulighet for suspensjon ved etterforskning og/eller dom i saker som omhandler vold og seksuelle krenkelser utøvd i forbindelse med vervet.

Kapittel 4 Kirkebygg § 27 *Definisjon av og eiendomsrett til kirke*

Soknenes eierskap til og råderett over kirkebyggene står som et av lokalkirkens viktigste ansvar. Kirkebygget er utgangspunktet for fellesskap og aktivitet. Fagforbundet mener forslaget til formulering i første ledd her introduserer en usikkerhet knyttet til i hvilken grad Dnk sentralt kan endre rammene for soknets utøvelse av sitt eierskap. Vi mener det her må komme tydelig frem at soknets forvaltningsansvar og eierrådighet ikke kan endres av Kirkerådet.

Kapittel 5 Regionale og sentrale organer

§ 39 *Bispemøtet*

Fagforbundet mener de foreslåtte endringene i bestemmelsene om bispemøtet slik de fremgår i høringsdokumentet er for svakt utredet. Vi er kritiske til at Kirkerådet velger å foreslå en slik endring på siden av den øvrige saksutredningen. Den foreslåtte tydeliggjøringen av et kollegialt aspekt ved biskopenes tilsynstjeneste vil etter Fagforbundets syn kunne gå på bekostning av et ønsket teologisk mangfold i Dnk. Vi er kritisk til innføringen av formuleringen om at bispemøtet skal utøve pastoralt lederskap i Den norske kirke. Etter Fagforbundets skjønn bør Dnk bestrebe seg på en tydeliggjøring av maktfordeling gjennom styring og ledelse. Det er behov for bruk av presise begreper som kommuniserer effektivt med alle. Det blir for uklart hva dette pastorale lederskapet skal bestå i og hvordan bispemøtet som fellesskap i praksis skal utøve dette. Vi anser derfor forslaget som et steg i feil retning. Bispemøtet vil med et slikt grep kunne få preg av å være et styringsorgan, parallelt med kirkens demokratiske struktur. Fagforbundet ønsker derfor en videreføring av bestemmelsene om bispemøtet i dagens kirkelov.

Kapittel 6 Forskjellige bestemmelser § 48 *Partssammensatt utvalg m.m.*

Det er positivt at det legges opp til en videreføring av partssammensatt utvalg. Fagforbundet stiller seg imidlertid spørrende til hvor hensiktsmessig de foreslåtte endringene er i forhold til gjeldende regelverk. Men for å trygge det videre partssammensatte arbeidet lokalt har ikke Fagforbundet alvorlige innvendinger mot forslaget her.

Med hilsen
FAGFORBUNDET

Signe Hananger
(sign)
avdelingsleder

Vedlegg: {106}
Kopi: